

การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ

The Development of an Interdisciplinary Learning Unit on “Sufficient Life” for Third Grade Students Basing on the Principles of Sufficient Economy and to be taught by using Integration Teaching Model.

บังอร ดวงอัน (Bangorn Duangan)*

ลัดดา ศิลาน้อย (Ladda Silaoi)**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา จังหวัดขอนแก่น 2) พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตามหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ เรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ 3) ศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา จังหวัดขอนแก่น จำนวน 11 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยแบ่งเป็น 3 ประเภท 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ จำนวน 12 แผน (24 ชั่วโมง) 2) เครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล ได้แก่ แบบทดสอบท้ายวงจร แบบบันทึกการสอนประจำวันของผู้สอน แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการสอน และแบบสัมภาษณ์ผู้เรียน 3) เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบวัดสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ แบบวัดเชิงสถานการณ์แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ มี 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหาสรุปความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ เรื่องชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้าน ดอนแดงดอนน้อยวิทยา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระ การเรียนรู้ กำหนดผังมโนทัศน์ ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบ

คำสำคัญ: หน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ

Keywords: Interdisciplinary Learning, Sufficient Life, Integration Teaching Model.

* นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน กลุ่มวิชาเฉพาะการสอนสังคมศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

** รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

การสอนแบบบูรณาการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นวัดและประเมินผล มีค่าเฉลี่ยจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.71 อยู่ในระดับความคิดเห็นดีมาก

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 79.40 และจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์เป็นจำนวนร้อยละ 81.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

3. ผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนร้อยละ 100 มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 82.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ นักเรียนร้อยละ 75 มีคะแนนจากการทำแบบวัดการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

Abstract

The purposes of the present study were 1) to develop an interdisciplinary learning unit on “Sufficient Life” in accordance with the principles of Sufficient Economy for third grade students at Ban Dondaeng Donnoi Wittaya School in Khon Kaen Province and to be taught by using the Integration Teaching Model, 2) to enhance the students’ learning achievement by using the learning unit so developed and the Integration Teaching Model and 3) to follow up the students’ application of the principles of Sufficient Economy in their daily life. The target group consisted of 11 third-grade students at Ban Dondaeng Donnoi Wittaya School. Three categories of tools were used for collecting data, i.e. 1) 12 action lesson plans for the Third Unit on Economics to be taught for 24 learning periods, 2) reflection tools which included end-of-spiral quizzes, a teacher’s daily teaching recording form, a teacher’s teaching behavior observation form and an interview form to be used with students and 3) evaluation tools which included a 30-question, four-choice learning achievement test and a 10-question, three-choice situational test. Analysis of quantitative data was done by means of computing arithmetic mean and percentage, while the qualitative data was analyzed by means of content analysis and a descriptive conclusion.

The findings:

1. The development of the interdisciplinary learning unit on “Sufficient Life” basing on the principles of Sufficient Economy for third grade students at Ban Dondaeng Donnoi Wittaya School resulted in a learning unit that is comprised of an analysis of learning standards and indicators, a mind mapping, naming of the learning unit, teaching timetable, designing learning activities, preparing lesson plans based on the Integration Teaching Model and consisted of the 4 steps of the introduction, the instruction, the conclusion and the measurement and evaluation. The unit got a 4.71 average point from the experts’ opinion which was at a “very good” level.

2. Regarding learning achievement it was found that the students made a mean score of 79.4% and 81.82% of the students passed the passing criterion which had been prescribed that 75% of the group made a learning achievement score of 75% or better.

3. Regarding the students’ application of the principles of Sufficient Economy in their daily life it was Found that the group made a mean score 82.50% and 100% of them passed the passing criterion which had been prescribed that 75% of the students made a score of 75% or better on the test on the application of the principles of Sufficient Economy to daily life.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการด้านต่าง ๆ ของยุคโลกาภิวัตน์ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และเศรษฐกิจของทุกประเทศรวมทั้งประเทศไทยด้วยจึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการพัฒนาประเทศในอนาคต การศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญเพื่อสร้างคนไทยให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพพร้อมที่จะแข่งขัน และร่วมมืออย่างสร้างสรรค์ในเวทีโลก (กรมวิชาการ, 2544) โดยอาศัยการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การศึกษาไทยที่พึงประสงค์ คือ การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 ที่ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 22, 23 และ 24 สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการการเรียนรู้ และบูรณาการอย่างเหมาะสม การจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่คำนึงถึงความสนใจและความถนัดตามความแตกต่างระหว่างบุคคล การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ปัญหาการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง ให้คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างสมดุลและจัดบรรยากาศที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543) อีกทั้งให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ได้แก่ ครอบครัว ชุมชน ชาติ และ สังคมโลก รวมทั้งความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสังคมไทย และระบบการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ความรู้ ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ เรื่อง การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลยั่งยืน ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปวัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทยและการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์และ

ด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง ความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ การดำรงชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2544)

นอกจากนี้กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักและเห็นคุณค่าในการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริ “เศรษฐกิจพอเพียง” จึงมีนโยบายนำแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยการสอดแทรกหรือบูรณาการเข้าในการเรียนการสอนปกติ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปใช้ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และภูมิปัญญาท้องถิ่น สามารถพึ่งตนเองได้ และเป็นวิถีชีวิตที่ต้องการเพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิด การใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่าง ๆ รู้จักอยู่ร่วมกับผู้อื่น เอื้อเฟื้อและแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม ทำมกลางการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ตระหนักว่าตนเป็นส่วนหนึ่งในสิ่งแวดล้อม (อภิชาติ ภูวนาศรัณญา, 2542) ซึ่งสอดคล้องกับการปรับปรุงหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ ที่เปิดโอกาสให้ท้องถิ่นมีบทบาทในการจัดการศึกษา โดยโรงเรียนสามารถปรับ หรือพัฒนาเนื้อหาและกิจกรรมในหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาจึงสามารถนำเศรษฐกิจพอเพียงมาบูรณาการเข้าในหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ชีวิตจริงของตนเองและท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ (กรมวิชาการ, 2545)

การพัฒนาหลักสูตรระดับสถานศึกษาจึงเป็นภารกิจและหน้าที่หนึ่งที่ต้องดำเนินการตามกรอบพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 27 โดยหลักสูตรแกนกลางมีสาระการเรียนรู้หลักและมาตรฐานเป็นข้อกำหนดและเป็นแนวทางให้สถานศึกษาจัดทำสาระหรือรายละเอียดของหลักสูตรเพื่อความ เป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต การประกอบอาชีพและการศึกษาต่อที่เหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ได้แก่ สภาพปัญหาในชุมชน และสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะที่พึงประสงค์เพื่อพัฒนาให้เป็นสมาชิกที่ดีต่อครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ สาระสำคัญของบัญญัตินี้โรงเรียน

หรือสถานศึกษาจึงต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้แก่ ผู้เรียน โดยพิจารณาความเหมาะสมของสาระหลักสูตรที่ ผสมผสานกับสาระหลัก มาตรฐานที่กำหนดสภาพท้องถิ่น แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น ตลอดจนคาบเวลา และเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนที่เน้นให้ทุกส่วนเข้ามามีส่วนในการจัดการศึกษา (ยุทธนา พิมพ์สวัสดิ์, 2545) ซึ่งกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาประกอบด้วย การดำเนินงานตั้งแต่การวิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง และหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับ มาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้และตัวชี้วัด กำหนด ผังมโนทัศน์ และ กำหนดชื่อสาระการเรียนรู้ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้และ เวลาเรียน การจัดทำแผนการเรียนรู้ สื่อ และเครื่องมือ วัดผลและประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนการนำหลักสูตรไปสู่ผู้เรียน (ลัดดา ศิลาน้อย, 2549)

ในการจัดทำหน่วยการเรียนรู้นั้น สถานศึกษา แต่ละแห่งสามารถกำหนดความเป็นท้องถิ่นของชุมชน ในหลักสูตรได้อย่างชัดเจน เนื่องจากการกำหนดสาระ การเรียนรู้และผลการเรียนรู้จากหลักสูตรการศึกษา ขั้นพื้นฐาน ทางโรงเรียนสามารถกำหนดให้สอดคล้องกับ บริบทของท้องถิ่นได้ เช่น ประเพณี สังคม วัฒนธรรม อาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ทรัพยากรในท้องถิ่น เป็นต้น และยังสามารถนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ที่ใกล้เคียงกับการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียน และสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ในหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเกิดการเรียนรู้ตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียงและสามารถนำไปใช้ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และภูมิปัญญาชาวบ้านสามารถพึ่งตนเองได้สถานศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสาระของหลักสูตร ตามแนวทางการจัดทำสาระการเรียนรู้ของกระทรวง ศึกษาธิการ 2545 เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกับสภาพ ท้องถิ่น หรือแก้ปัญหาของชุมชน การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ทำให้นักเรียนเห็น ความสำคัญในการยึดแนวทางการดำรงชีวิต ตามปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ควรที่จะกล่าวงานวิจัยที่ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงในตรงนี้ สามารถนำ

ไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง และเป็นแนวทางในการ แก้ปัญหาของชุมชนต่อไป

โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ดำเนิน การสอนตั้งแต่ระดับชั้นก่อนประถมศึกษา ถึงระดับ มัธยมศึกษาปีที่ 3 ได้มีการจัดทำโครงการตามแนว พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เช่น การฝากเงินออมทรัพย์ สหกรณ์ในโรงเรียน การปลูกพืชผักสวนครัว เพื่อสร้าง รายได้ และเพื่อสนับสนุนโครงการอาหารกลางวันให้แก่ นักเรียนของโรงเรียน ซึ่งการจัดทำโครงการดังกล่าว เป็นส่วนหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนจะอยู่ในกลุ่ม สาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระ ที่ 3 เศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน ส.3.1 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ในความเป็นจริงครูผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสาระ และกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ไม่ว่าจะเป็นการนำ หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดทำโครงการ อาหารกลางวัน แบบพออยู่พอกิน และยังมีแหล่งเรียนรู้ ในหมู่บ้านดอนแดง บ้านดอนน้อยและบ้านดอนเจริญ เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีบุญมหาชาติ การทำเกษตร แบบไร่นาสวนผสม ผลิตภัณฑ์ต้นกก ผลิตภัณฑ์ไม้ไผ่ ผลิตภัณฑ์จากผ้าไหม ปราชญ์ผู้รู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ในการศึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ และ กระบวนการทำงานกลุ่มที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวันอย่างมั่นคงและยั่งยืน

จากสภาพความคาดหวังและความสำคัญของ การสอนแบบบูรณาการดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจแนวคิดว่ ถ้านำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่โรงเรียนได้ ดำเนินการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนได้รับ ประสบการณ์ตรง เรียนรู้ในสิ่งใกล้ตัว ซึ่งเป็นไปตาม แนวทางการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง คือ สามารถใช้ชีวิตที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตชุมชน และภูมิปัญญาชาวบ้าน สามารถพึ่งตนเองได้ รู้จักอยู่ ร่วมกับผู้อื่น เอื้อเฟื้อและแบ่งปัน มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงตามกระแสโลกาภิวัตน์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษา การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ แบบสหวิทยาการ เรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา เพื่อให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นโดยถือแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ตรง เรียนในสิ่งใกล้ตัว ซึ่งเป็นไปตามแนวทางการใช้ชีวิตได้อย่างสมดุลตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง ผู้เรียนเห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นได้ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. พัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ เรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา
2. พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้เรียนรู้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตาม หน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ เรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ
3. ศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง หลักการดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานของทางสายกลางและความพอประมาณ โดยคำนึงถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ประกอบ การวางแผน การตัดสินใจและการกระทำ
2. เศรษฐกิจพอเพียง หมายถึง วิธีการดำเนินชีวิตของคนโดยการพึ่งตนเอง มีความประหยัด พัฒนาตนเองให้มีความรู้ เรื่อง ภูมิปัญญาท้องถิ่น รู้จักใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีคุณค่า รู้จักการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน และไม่หลงไหลไปตามกระแสวัตถุนิยม

3. การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการ หมายถึง การนำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดทั้ง 7 กลุ่มสาระ โดยใช้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูและการพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ สาระที่ 2 การวัด สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สาระที่ 5 พลังงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ และสมรรถภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ สาระที่ 2 นาฏศิลป์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี โดยใช้ชื่อหน่วยว่า ชีวิตพอเพียง

4. การสอนแบบบูรณาการ หมายถึง การสอนตามหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมีการเชื่อมโยงสอดแทรกหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งประกอบด้วย ขั้นตอน ดังนี้ 1) ช้่นนำเข้าสู่บทเรียน 2) ช้่นสอน 3) ช้่นสรุป 4) ช้่นวัดและประเมินผล

5. การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน หมายถึง การนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน โดยการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนด้วยความพอเพียง ประกอบด้วย 1) ความพอประมาณ คือ ความพอดี ที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไปโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ พอดีใช้จ่าย รู้จักประหยัดและอดออม และพอดีด้านเศรษฐกิจเพิ่มรายได้ลดรายจ่าย 2) ความมีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจกระทำสิ่งใดต้องพิจารณาอย่างสมเหตุสมผล ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังนี้ ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา

ใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสม 3) การมีภูมิคุ้มกัน
ในตัวที่ดี หมายถึง ความรอบคอบในการดำเนินชีวิตและ
เตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบและการเปลี่ยนแปลง
ด้านต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้
ไม่หลงใหลไปตามกระแสของ วัตถุนิยม และร่วมอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น 4) การมีความรู้ หมายถึง
สนใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน และความรอบรู้โดยการนำความรู้ที่ดี
และมีประโยชน์ไปเผยแพร่ พัฒนาตนเองและผู้อื่น
ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้ การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
และการนำความรู้ที่เป็นประโยชน์มาใช้ในชีวิตประจำวัน
5) การมีคุณธรรม หมายถึง การมีคุณธรรม จริยธรรม
ในการดำเนินชีวิต ซึ่งมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังนี้ ซื่อสัตย์และ
รับผิดชอบต่อหน้าที่

6. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง
ความสามารถในการเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้
แบบสวิตทียาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญา
เศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา ซึ่งวัดได้จากคะแนน
แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ชนิดเลือกตอบ
จำนวน 4 ตัวเลือก ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น โดยกำหนดเกณฑ์
เป้าหมายให้มีผลสัมฤทธิ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป และมีนักเรียน
ผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 75 ของนักเรียนทั้งหมด

7. โรงเรียนที่ใช้ในการทดลอง หมายถึง
โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 1 ตำบลดอนหัน
อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

วิธีการดำเนินงาน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ
ซึ่งเป็นการกำหนดกรอบการวิจัย และเครื่องมือที่ใช้ใน
การวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็น
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนแดง
ดอนน้อยวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ขอนแก่น เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน
11 คน

2. ตัวแปรในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรที่ใช้วิจัย ดังนี้

- 1) ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ
การสอนตามหน่วยการเรียนรู้บูรณาการแบบสวิตทียาการ
- 2) ตัวแปรตาม (Dependent Variables)
ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้
สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และการนำหลัก
ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

3. รูปแบบการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ใช้การวิจัย
เชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยมีกระบวนการดังนี้

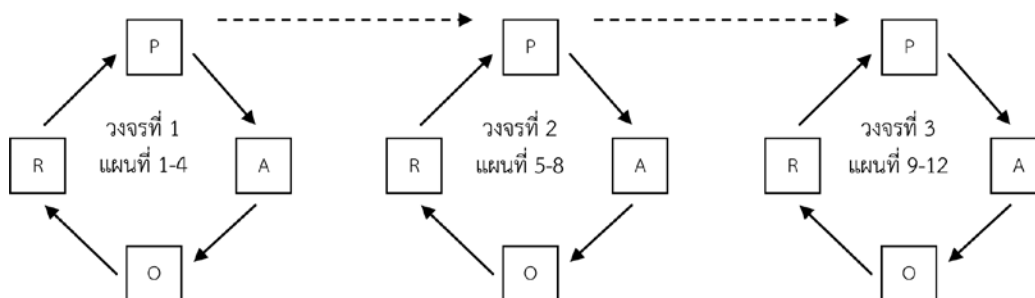
- 1) ขั้นตอนเตรียมการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ
เตรียมการวิจัยดังนี้ (1) ศึกษาบริบทโรงเรียนบ้านดอนแดง
ดอนน้อยวิทยา ระดับประถมศึกษา (2) ศึกษาวิเคราะห์
หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อย
วิทยา (3) จัดทำหน่วยการเรียนรู้แบบสวิตทียาการ
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง ชีวิตพอเพียง
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (4) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้
รายวิชาสังคมศึกษา (5) ออกแบบและสร้างสื่อการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา (6) สร้างเครื่องมือ
การสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วย
แบบบันทึกการสอนประจำวันของผู้สอน แบบสังเกต
พฤติกรรมการสอนของครูโดยผู้ช่วยวิจัย แบบสัมภาษณ์
ผู้เรียนและแบบทดสอบท้ายวงจร (7) สร้างเครื่องมือ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (8) สร้างเครื่องมือวัดการนำ
หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- 2) ขั้นตอนดำเนินการ ใช้กระบวนการวิจัย
เชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (Action Research) มีทั้งหมด
3 วงจรแต่ละวงจรประกอบไปด้วย

ขั้นที่ 1 ขั้นวางแผน (Plan) เตรียม
แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เตรียมสื่อการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้ เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการสะท้อนผล ประกอบไป
ด้วย แบบบันทึกการสอนประจำวันของผู้สอน แบบสังเกต
พฤติกรรมการสอนของครูโดยผู้ช่วยวิจัย แบบสัมภาษณ์
ผู้เรียนและแบบทดสอบท้ายวงจรและเครื่องมือที่ใช้ใน
การประเมินผลประกอบด้วยแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียน และแบบวัดทักษะการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 2 ขั้นปฏิบัติการ เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-12 โดยการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 3 ขั้นสังเกต (Observation) นำเครื่องมือที่ใช้ในการสังเกตได้แก่ แบบบันทึกการสอนประจำวันของผู้สอน แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครูโดยผู้ช่วยวิจัย แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนและแบบทดสอบ

4. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ขั้นตอนที่ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและคุณภาพ

1) การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554 เก็บข้อมูลจากคะแนนแบบทดสอบย่อยท้ายวงจร แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันเรื่องชีวิตพอเพียง สะท้อนผลการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจากแบบบันทึกการสอนประจำวันของผู้สอน แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน แบบสัมภาษณ์ผู้เรียน ใบงานของนักเรียน เพื่อปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอน

2) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันเรื่องชีวิตพอเพียง แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ที่กำหนดไว้คือให้มีจำนวนนักเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 คะแนนเต็ม เพื่อดูว่านักเรียนพัฒนาได้ค่าเฉลี่ยค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลที่ใช้ในการสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน ผู้วิจัยได้นำเสนอโดยการเขียนเป็นความเรียงในแต่ละวงจร

ท้ายวงจร มาใช้ในการสังเกตสะท้อนผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นที่ 4 ขั้นสะท้อนผล (Reflection)

การนำผลที่ได้จากข้อมูลการสังเกตมาวิเคราะห์และทำการสรุปผลเพื่อเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในวงจรต่อไป โดยมีรูปดังนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

1) ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา จังหวัดขอนแก่น ประกอบด้วย การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สารการเรียนรู้ การกำหนดผังมโนทัศน์ ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ กำหนดเวลาเรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ ซึ่งมีขั้นตอนดังนี้ ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ขั้นสอน ขั้นสรุป และขั้นวัดและประเมินผล จากการประเมินคุณภาพความเหมาะสมของหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.71 อยู่ในระดับความคิดเห็นดีมาก

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการเรียนรู้หน่วย การเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่องชีวิตพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการพบว่า นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนเฉลี่ย 23.82 คิดเป็นร้อยละ 79.40 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์ 9 คน คิดเป็น ร้อยละ 81.82 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ นักเรียนร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 75

3) ผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผ่านการเรียนรู้หน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลัก ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการพบว่า นักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบวัดการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันเฉลี่ย 8.25 คิดเป็นร้อยละ 82.50 ซึ่งมีจำนวนนักเรียนผ่านเกณฑ์จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ นักเรียนร้อยละ 75 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75

2. อภิปรายผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อมุ่งพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยาจำนวน 11 คน ผู้วิจัยได้เสนอตามหัวข้อดังนี้

1) ผลการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ เนื่องจากหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่สร้างขึ้น มีขั้นตอนกระบวนการเป็นไปอย่างเป็นระบบ ได้แก่ ขั้นตอนเตรียมการซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและวิเคราะห์ แนวทางการจัดการศึกษาของหลักสูตรแกนกลางศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 และหลักสูตรสถานศึกษา บริบทโรงเรียนบ้านดอนแดงดอนน้อยวิทยา ข้อมูลพื้นฐานในชุมชน วิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สาระการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดูแล

การพูด สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สาระที่ 1 จำนวนและการดำเนินการ สาระที่ 2 การวัด สาระที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลและความน่าจะเป็น สาระที่ 6 ทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ สาระที่ 2 ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม สาระที่ 5 พลังงาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา สาระที่ 2 ชีวิตและครอบครัว สาระที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ และสมรรถภาพและการป้องกันโรค กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 1 ทัศนศิลป์ สาระที่ 2 นาฏศิลป์ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว สาระที่ 2 การออกแบบและเทคโนโลยี กำหนดผังมโนทัศน์ ตั้งชื่อหน่วยการเรียนรู้ กำหนดหน่วยการเรียนรู้และกำหนดเวลาเรียน กำหนดกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ การวัดผลและประเมินผล กำหนดตารางการออกแบบการจัดการเรียนรู้ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ และค่าเฉลี่ยจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเท่ากับ 4.71 อยู่ในระดับความคิดเห็นดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุทธชาติ ชุมแวงวาปี (2554) พิมพ์รัตน์ วงแสน (2552) สมรักษ์ หอมทอง (2552) อรุณ บุตรโคตร (2552) สร้อยทิพย์ ทองใหญ่ (2551) อมรรัตน์ วัฒนสมบัติ (2551) มาลีรัฐสมภาร (2550) ที่ได้สร้างหน่วยการเรียนรู้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามขั้นตอนที่เป็นระบบ รวมทั้งสัมพันธ์กับ ปวีณา ภูมิแดนดิน (2551) พบว่า การทำหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีขั้นตอนที่สอดคล้องกับผลงานของผู้วิจัย รวมทั้งผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญเป็นไปในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน

2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหน่วยการเรียนรู้แบบสหวิทยาการเรื่อง ชีวิตพอเพียง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยใช้รูปแบบการสอนแบบบูรณาการ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 81.82 ตรงนี้ควรจะเขียนข้อมูลสนับสนุนว่าเพราะอะไร จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์สูง

ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของก้องงานวิจัย มาลีรัฐ สมภาร (2550) จินดา ถาวงษ์กลาง (2550) สร้อยทิพย์ ทองใหญ่ (2551) ปวีณา ภูมิแดนดิน (2551) อมรรัตน์ วัฒนสมบัติ (2551) พิมลรัตน์ วงแสน (2552) สมรักษ์ หอมทอง (2552) และอรุณ บุตรโคตร (2552) ที่บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น

3) ผลการศึกษาการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนแดง ดอนน้อยวิทยา พบว่า นักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบวัดการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน จากพฤติกรรมบ่งชี้การปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ได้แก่ (1) ความพอประมาณ (2) ความมีเหตุผล (3) การมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี (4) การมีความรู้ (5) การมีคุณธรรม คิดเป็นร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.25 คิดเป็นร้อยละ 82.50 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือนักเรียนร้อยละ 80 มีคะแนนจากการทดสอบแบบวัดการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 70 ควรต้องกล่าวเล็กน้อยว่าทำไมถึงทำให้ผลการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ผ่านเกณฑ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรา ตรีธัญญา (2543) ที่ทำการศึกษากำหนดหลักธรรมที่ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิตประจำวัน จากการศึกษาพบว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนหลักธรรมเรื่องการไม่คบคนพาล การมีระเบียบวินัย ความกตัญญู และกฎแห่งกรรม แล้วสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์ (2544) การสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า หลังจากให้นักเรียนได้เรียนรู้เรื่องแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงแล้วนำไปประยุกต์

ใช้ในโครงการ ปรากฏว่า นักเรียนมีการใช้จ่ายในโครงการอย่างประหยัด ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการทำโครงการอาชีพเป็นไปในแนวทางบวก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปวีณา ภูมิแดนดิน (2551) ที่ทำการศึกษากำหนดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้เรียนรู้ในชั้นเรียนไปประยุกต์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน พบว่า นักเรียนร้อยละ 100 ของนักเรียนทั้งหมด มีคะแนนการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตประจำวัน คิดเป็นร้อยละ 87.2 เป็นไปตามเกณฑ์ 80/70 ที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการจัดการเรียนรู้

1) ในการวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนจะต้องคำนึงถึงระยะเวลาที่ใช้ในแต่ละกิจกรรมควรออกแบบให้มีความเหมาะสมกับระยะเวลา เพื่อให้การจัดการเรียนรู้จะได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2) ครูผู้สอนควรที่จะสอดแทรกกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนต่อการเรียนรู้ เพราะหากใช้กิจกรรมในรูปแบบเดิม ๆ มากเกินไป อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความเบื่อหน่ายในการทำกิจกรรม ซึ่งทำให้ขาดความร่วมมือในการทำกิจกรรม

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรใช้ตัวแปรอื่นในการวิจัยชนิดต่าง ๆ เช่น ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการคิด ทักษะการสร้างองค์ความรู้ เป็นต้น

2) ควรมีการศึกษาถึงความเหมาะสมของการสอนแบบบูรณาการกับระดับชั้นของผู้เรียนในแต่ละวัย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้อย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2544). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2545). **เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 คู่มือการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- ชัยรินทร์ ชัยวิสิทธิ์. (2544). การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบส่วนร่วมในการพัฒนาและการสร้างเสริมค่านิยมตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้นักเรียนและชุมชนด้วยโครงการงานอาชีพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและสถิติการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จินดา ถาวงษ์กลาง. (2550). **การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้ เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ตำบลคำแคน โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 1 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3)**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นรา ตรีธัญญา. (2543). **การศึกษาการนำหลักธรรมวิชาพระพุทธศาสนาไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่สัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปวีณา ภูมิแดนดิน. (2551). **การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่องทรัพย์ในดินทองถิ่นของเรา สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านโคกคำวิทยา อำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสิ่งแวดล้อมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- มาลีรัฐ สมการ. (2550). **การพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่น เรื่องสมุนไพรโดยใช้แหล่งเรียนรู้ในหมู่บ้านทรัพย์สมบูรณ์ อำเภอกุฉินารายณ์ จังหวัดขอนแก่น กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ วัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ลัดดา ศิลาน้อย. (2549). **เอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การพัฒนาผลงานทางวิชาการ เพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา” วันที่ 3-5 เมษายน 2549**. ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมรักษ์ หอมทอง. (2552). **การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านขามป้อมดงเย็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ขอนแก่น เขต 4 วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.**
- สร้อยทิพย์ ทองใหญ่. (2551). **การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการพัฒนาสาระการเรียนรู้ท้องถิ่นแบบบูรณาการ “ชุมชนศรีธาตุกับเศรษฐกิจพอเพียง” ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลศรีธาตุ จังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด พิมพ์ครั้งที่ 4
กรุงเทพฯ: ศูนย์สภาพแวดล้อม.
- อภิชาติ ภูวนาศรีณัฐ และไพศาล เสน่ห์สุข. (2542). แนวการจัดการเรียนรู้เกษตรแบบ เศรษฐกิจพอเพียง
ในหลักสูตรฉบับปรับปรุง พ. ศ. 2533. กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- อมรรัตน์ วัฒนสมบัติ. (2551). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้แบบบูรณาการระหว่างกลุ่มสาระ 5 กลุ่มสาระของ
นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและ
การสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อรุณ บุตรโคตร. (2552). การพัฒนาหน่วยการเรียนรู้เรื่องไฟกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีสอนแบบบูรณาการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.